

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

27.03.2018 № 27-рк/к

ДЕРГАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

62300, Харківська обл. м. Дергачі,
вул. Сумський шлях, буд. 79-Б

Щодо вжиття заходів
для усунення причин та умов
виникнення порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

В ході дослідження ринків послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, що перебувають у комунальній власності територіальної громади м. Дергачі Харківської області, на підставі подання першого відділу досліджень і розслідувань від 03.11.2016 № 374 за ознаками вчинення Дергачівською міською радою (надалі – Міська рада) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме, легітимації вчинення Комунальним підприємством «Дергачікомунсервіс» Дергачівської міської ради (надалі – КП «Дергачікомунсервіс») порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийнято розпорядження від 03.11.2016 № 136-рп/к про початок розгляду справи № 1/07-103-16 (надалі – Справа).

Дії Міської ради полягають у встановленні пунктом 2 Рішення XLIV сесії VI скликання Дергачівської міської ради Харківського району Харківської області від 19.06.2013 № 7 «Про визначення виконавця житлово-комунальних послуг будинків житлового фонду комунальної власності та соціальної сфери територіальної громади Дергачівської міської ради» (надалі – Рішення) для

КП «Дергачікомунсервіс» тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, які діяли для Комунального підприємства «Дергачівський комунальник».

В результаті збирання та аналізу доказів, з'ясування дійсних обставин Справи встановлено наступне.

Міська рада є юридичною особою, ідентифікаційний код – 04059496, місцезнаходження: 62300, Харківська обл. м. Дергачі, вул. Сумський шлях, буд. 79-Б.

Відповідно до витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців основним видом діяльності Міської ради є державне управління загального характеру (код за КВЕД 84.11).

У розумінні статей 5 та 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Міська рада входить до системи місцевого самоврядування та є органом місцевого самоврядування, що представляє відповідну територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.

КП «Дергачікомунсервіс» є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в банках, печатку, штампи, бланки зі своєю назвою та інше. Засновником КП «Дергачікомунсервіс» є Міська рада. Місцезнаходження: 62303, Харківська обл., Дергачівський район, м. Дергачі, вул. 1 Травня, 20. Ідентифікаційний код – 38655895.

Відповідно до інформації, розміщеної на офіційному сайті Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань <https://usr.minjust.gov.ua>, одним із видів діяльності КП «Дергачікомунсервіс» є комплексне обслуговування об'єктів (код за КВЕД 81.10).

Отже, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», КП «Дергачікомунсервіс» є суб'єктом господарювання.

Рішенням Міської ради КП «Дергачікомунсервіс» визначено виконавцем послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкових територій.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» доповноважень органів місцевого самоврядування у сфері житлово-комунальних послуг належить визначення виконавця житлово-комунальних послуг (крім послуг з централізованого опалення, послуг з централізованого постачання холодної води, послуг з централізованого постачання гарячої води, послуг з водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем) відповідно до цього Закону в порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Крім цього, відповідно до пункту 1.6 Порядку визначення виконавця житлово-комунальних послуг, затвердженого наказом Держжитлокомунгоспу України від 25.04.2005 № 60, виконавець житлово-комунальних послуг визначається органами

місцевого самоврядування, крім випадків коли власник (власники) житлових будинків бажає (бажають) визначити виконавця житлово-комунальних послуг самостійно.

Крім того, специфіка ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій полягає в тому, що кожний окремих власник (наймач) квартири або нежитлового приміщення будинків у м. Дергачі Харківської області, які знаходяться на балансі (обслуговуванні) КП «Дергачікомунсервіс», не має можливості отримувати послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій від іншого виконавця.

Відтак, у власників (наймачів) житлових та нежитлових приміщень будинків відсутня альтернатива в отриманні житлово-комунальних послуг.

Відповідно до частини другої статті 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» ціни/тарифи на комунальні послуги та послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій формуються і затверджуються центральними органами виконавчої влади, національними комісіями, що здійснюють державне регулювання у відповідних сферах, та органами місцевого самоврядування відповідно до їхніх повноважень, визначених законом.

Відповідно до статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:

- виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів;

- органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи на житлово-комунальні послуги в розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво (надання);

- у разі встановлення органом місцевого самоврядування тарифів на житлово-комунальні послуги на рівні, що унеможливило отримання прибутку, орган, який їх затвердив, зобов'язаний відшкодувати з відповідного місцевого бюджету виконавцям/виробникам різницю між встановленим розміром цін/тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво цих послуг.

Міська рада Рішенням встановила, що КП «Дергачікомунсервіс» при наданні послуг застосовує тарифи на житлово-комунальні послуги, які розраховані для Комунального підприємства «Дергачівський комунальник».

Відповідно до частини четвертої статті 52 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» розмір плати за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій встановлюється залежно від капітальності, рівня облаштування та благоустрою.

Порядок формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на житлово-комунальні послуги» (надалі – Порядок), визначає механізм формування тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових

територій і поширюється на суб'єктів господарювання всіх форм власності, які надають послуги, суб'єктів господарювання всіх форм власності, що спеціалізуються на виконанні окремих послуг, на умовах субпідрядних договорів з виконавцями, органи місцевого самоврядування, власників, орендарів житлових будинків (гуртожитків), власників (наймачів) квартир (житлових приміщень у гуртожитках), власників нежитлових приміщень у житлових будинках (гуртожитках).

Відповідно до пункту 2 Порядку тариф на послуги розраховується окремо за кожним будинком залежно від запланованих кількісних показників послуг, що фактично повинні надаватися для забезпечення належного санітарно-гігієнічного, протипожежного, технічного стану будинків і споруд та прибудинкових територій з урахуванням переліку послуг згідно з додатком до цього Порядку.

При цьому, відповідно до пункту 3 Порядку під час встановлення тарифу на послуги необхідно забезпечувати прозорість визначення вартості усіх послуг з розрахунку на один квадратний метр загальної площі квартири, житлового приміщення у гуртожитку та нежитлового приміщення у житловому будинку (гуртожитку).

В ході розгляду Справи встановлено, що КП «Дергачікомунсервіс» не розраховувало економічно обґрунтовані витрати та не подало їх до органу місцевого самоврядування для встановлення тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, а нараховувало плату за послуги за тарифами, які встановлені органом місцевого самоврядування для іншого підприємства на підставі Рішення.

Отже, КП «Дергачікомунсервіс» нараховувало необґрунтовану плату за послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій за тарифами, які встановлені на підставі витрат іншого підприємства, що, в свою чергу, призвело до ущемлення інтересів споживачів.

Такі дії КП «Дергачікомунсервіс» були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, адже в такому випадку споживач мав би можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення його інтересів міг би обрати іншого виконавця таких послуг.

Статтею 19 Конституції України передбачено, що органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Створення умов для порушень законодавства про захист економічної конкуренції у формі бездіяльності виникає у випадку, коли відповідний державний орган має обов'язок вчиняти певні дії, які унеможлилювали б правопорушення, але їх не вчиняє.

Відповідно до частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи місцевого самоврядування, зобов'язані сприяти

розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Діяння, передбачені статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», не мають самотійного антиконкурентного ефекту. Однак, вони роблять більш імовірними або посилюють суспільно шкідливі наслідки тих порушень законодавства про захист економічної конкуренції, які легітимують.

Міська рада, встановивши пунктом 2 Рішення для КП «Дергачікомунсервіс» тарифи на житлово-комунальні послуги, які діяли для КП «Дергачівський комунальник», легітимувала вчинення КП «Дергачікомунсервіс» порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Враховуючи наведене, дії Міської ради, які полягали у встановленні пунктом 2 Рішення для КП «Дергачікомунсервіс» тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, які діяли для КП «Дергачівський комунальник», містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме, легітимації вчинення КП «Дергачікомунсервіс» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

В ході розгляду Справи встановлено, що виконавчий комітет Міської ради прийняв рішення від 29.12.2017 № 280 «Про встановлення тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій КП «Дергачікомунсервіс». Отже, порушення припинене.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає Міській раді (ідентифікаційний код – 04059496) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Вжити заходів для усунення причин та умов виникнення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яке полягало у встановленні пунктом 2 Рішення для КП «Дергачікомунсервіс» тарифів на послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій, які діяли для КП «Дергачівський комунальник», містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим статтею 17, пунктом 7 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, а саме, легітимації вчинення КП «Дергачікомунсервіс» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого

частиною першою статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій.

Про виконання рекомендацій повідомити територіальне відділення в **10-денний термін** з дня отримання рекомендацій.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Голова колегії

Члени колегії

Гейда І.О.

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.

Печенізька А.С.

Тевелєва Ю.В.